

713**ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW**

z dnia 8 lipca 1999 r.

w sprawie rodzin zastępczych.

Na podstawie art. 31f ust. 4 ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 1998 r. Nr 64, poz. 414, Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 756 i Nr 162, poz. 1118 i 1126 oraz z 1999 r. Nr 20, poz. 170) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rodziny zastępcze zapewniają dziecku, pozbawionemu trwale lub przejściowo szansy wychowania w rodzinie własnej, bieżącą pieczę oraz właściwe warunki wychowania i rozwoju.

2. Dziecko umieszcza się w rodzinie zastępczej na czas potrzebny do unormowania jego sytuacji życiowej.

3. Rodziny zastępcze dzielą się na rodziny zastępcze spokrewnione i rodziny zastępcze niespokrewnione z dzieckiem.

4. Pierwszeństwo w pełnieniu funkcji rodziny zastępczej mają osoby spokrewnione z dzieckiem, jeżeli dają gwarancję poprawy sytuacji dziecka.

§ 2. 1. Organizację opieki w rodzinach zastępczych powiatowe centrum pomocy rodzinie może powierzyć publicznemu ośrodkowi adopcyjno-opiekuńczemu bądź zlecić niepublicznemu ośrodkowi adopcyjno-opiekuńczemu.

2. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej na okres powyżej sześciu miesięcy powiatowe centrum pomocy rodzinie lub ośrodki, o których mowa w ust. 1, ustalają, nie rzadziej niż co pół roku, konieczność dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej.

§ 3. Jeżeli pełnienie funkcji rodziny zastępczej dotyczy dziecka niepełnosprawnego albo z zaburzeniami rozwoju wymagającymi pomocy, pielęgnacji specjalistycznej lub resocjalizacji, to osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej powinny być przygotowane do sprawowania opieki oraz wychowania odpowiedniego do umiejętności i potrzeb dziecka.

§ 4. Przy doborze rodziny zastępczej dla dziecka należy kierować się w szczególności:

- 1) odpowiednim przygotowaniem, o którym mowa w art. 31e ust. 2 ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 1998 r. Nr 64, poz. 414, Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 756 i Nr 162, poz. 1118 i 1126 oraz z 1999 r. Nr 20, poz. 170), zwanej dalej „ustawą”, przyszłych rodziców zastępczych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, organizowanym przez jednostki i podmioty określone w § 2 ust. 1,
- 2) zasadą nierozłączania rodzeństwa, chyba że dobro dziecka przemawia za odstępstwem od tej zasady,
- 3) zasadą wysłuchania opinii dziecka i w miarę możliwości uwzględnienia jego zdania.

§ 5. 1. Starosta umieszcza w rodzinie zastępczej, niespokrewnionej z dzieckiem, w pierwszej kolejności dziecko:

- 1) w wieku do dziesięciu lat,
- 2) oczekujące na przysposobienie,
- 3) rodziców, w stosunku do których toczy się postępowanie o pozbawienie władzy rodzicielskiej.

2. W szczególnie trudnej sytuacji osobistej dziecka, w rodzinie, o której mowa w ust. 1, starosta może umieścić w pierwszej kolejności dzieci starsze niż określone w ust. 1 pkt 1.

§ 6. 1. Dzieci zakwalifikowane, w trybie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach, do kształcenia specjalnego, udziału w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych albo pomocy profilaktyczno-wychowawczej lub resocjalizacyjnej mogą być umieszczone jedynie w rodzinie zastępczej, która ma pełne rozeznanie występujących u dziecka zaburzeń.

2. W rodzinie zastępczej umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż troje dzieci, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. W przypadku rodzeństwa dopuszcza się umieszczenie w rodzinie zastępczej większej liczby dzieci.

4. Dzieci umieszczone w niespokrewnionej rodzinie zastępczej, otrzymującej wynagrodzenie z tytułu

świadczonych usług, nie mogą być oddawane do żłobka.

§ 7. Starosta właściwy dla miejsca zamieszkania rodziny zastępczej, po otrzymaniu orzeczenia sądu opiekuńczego o ustanowieniu dla dziecka rodziny zastępczej, zawiadamia niezwłocznie sąd opiekuńczy o zawarciu umowy, o której mowa w art. 31f ust. 2 ustawy, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia, oraz przesyła odpis tej umowy.

§ 8. 1. Starosta, w przypadku orzeczenia sądu opiekuńczego o ustanowieniu dla dziecka rodziny zastępczej bez jej wskazania, umieszcza dziecko w rodzinie zastępczej wskazanej przez jednostkę lub podmiot, o których mowa w § 2 ust. 1.

2. Starosta zawiadamia sąd opiekuńczy o sposobie wykonania orzeczenia, o którym mowa w ust. 1, lub o okolicznościach uniemożliwiających wykonanie orzeczenia i o sposobie zapewnienia w tym czasie dziecku opieki.

§ 9. Umowa cywilnoprawna powierzenia dziecka, o której mowa w art. 31d ust. 3 ustawy, powinna zawierać w szczególności:

- 1) określenie rodzaju rodziny zastępczej,
- 2) określenie czasu pobytu dziecka w rodzinie zastępczej,
- 3) wysokość pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem dziecka.

§ 10. Rodzina zastępcza sprawuje opiekę nad powierzonym dzieckiem osobiście.

§ 11. Rodzina zastępcza jest obowiązana podtrzymywać, w miarę możliwości i odpowiednio do potrzeb dziecka, jego kontakt emocjonalny z rodziną naturalną.

§ 12. 1. Rodzina zastępcza pozostaje w kontakcie z jednostką lub podmiotem, o których mowa w § 2 ust. 1, oraz sądem opiekuńczym. W szczególności jest zobowiązana do informowania o trudnościach w pełnieniu funkcji rodziny zastępczej.

2. Rodziny zastępcze są obowiązane do informowania jednostki lub podmiotu, o których mowa w § 2 ust. 1, o każdej zmianie w sytuacji życiowej dziecka, zwłaszcza o przerwie w sprawowaniu osobistej opieki nad dzieckiem, przerwaniu przez dziecko nauki lub dłuższym niż miesiąc pobycie poza domem.

§ 13. 1. Starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej udziela jej pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, zwanej dalej „pomocą pieniężną”.

2. Pomoc pieniężna, o której mowa w ust. 1, przysługuje od dnia faktycznego przyjęcia dziecka w wykonaniu orzeczenia sądu opiekuńczego o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej lub od dnia zawarcia przez starostę umowy cywilnoprawnej powierzenia dziecka do uzyskania przez nie pełnoletności.

§ 14. Rodzinie zastępczej przysługuje pomoc pieniężna na każde umieszczone dziecko. Wysokość tej pomocy jest uzależniona od:

- 1) sytuacji dochodowej rodziny,
- 2) wieku i stanu zdrowia dziecka.

§ 15. 1. Rodzina zastępcza otrzymuje miesięcznie pomoc pieniężną:

- 1) 40% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118 i z 1999 r. Nr 38, poz. 360), ogłoszonej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” do celów emerytalno-rentowych, zwanej dalej „kwotą bazową”, jeżeli dochód rodziny nie przekracza lub jest równy dochodowi ustalonemu zgodnie z art. 4 ustawy,
- 2) 20% kwoty bazowej, jeżeli dochód nie przekracza lub jest równy 200% dochodu ustalonego zgodnie z art. 4 ustawy,
- 3) 10% kwoty bazowej, jeżeli dochód przekracza 200% dochodu ustalonego zgodnie z art. 4 ustawy.

2. Rodzina zastępcza otrzymuje miesięcznie pomoc pieniężną, z zastrzeżeniem § 16, w wysokości:

- 1) 80% kwoty bazowej, jeżeli dochód nie przekracza lub jest równy dochodowi ustalonemu zgodnie z art. 4 ustawy, a dziecko spełnia warunki określone w § 6 ust. 1 lub nie ukończyło trzech lat,
- 2) 40% kwoty bazowej, jeżeli dochód przekracza dochód ustalony zgodnie z art. 4 ustawy, a dziecko spełnia warunki określone w § 6 ust. 1 lub nie ukończyło trzech lat,
- 3) 80% kwoty bazowej, niezależnie od dochodu ustalonego zgodnie z art. 4 ustawy, jeżeli dziecko jest uprawnione do zasiłku pielęgnacyjnego.

§ 16. W okresie przebywania dziecka w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, placówce resocjalizacyjnej, domu pomocy społecznej lub innej placówce opieki całodobowej rodzina zastępcza otrzymuje pomoc pieniężną w wysokości 10% kwoty ustalonej dla tej rodziny na podstawie § 15.

§ 17. 1. Wysokość wynagrodzenia, o którym mowa w § 6 ust. 4, ustala starosta, biorąc pod uwagę w szczególności:

- 1) liczbę dzieci objętych opieką,
- 2) wiek, stan zdrowia i rozwoju dzieci,
- 3) trudną sytuację osobistą dzieci,
- 4) problemy opiekuńczo-wychowawcze.

2. Wysokość wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, nie może przekroczyć 150% wysokości kwoty bazowej, o której mowa w § 15 ust. 1 pkt 1.

§ 18. 1. Rodzinie zastępczej może być przyznana, na jej wniosek, jednorazowa pomoc, w wysokości do 150% kwoty bazowej, na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka do rodziny.

2. Przyznanie pomocy, o której mowa w ust. 1, wymaga uzgodnienia z rodziną.

3. Pomoc, o której mowa w ust. 1, może być przyznana w formie pieniężnej lub rzeczowej, zależnie od dokonanych ustaleń w tym zakresie.

§ 19. Rodzinie zastępczej, której dziecko na skutek zdarzenia losowego wymaga dodatkowej pomocy, starosta może udzielić jednorazowej pomocy finansowej, w wysokości do 50% kwoty bazowej, lub pomocy okresowej, w wysokości do 50% kwoty bazowej, wypłacanej miesięcznie w okresie trwania tego zdarzenia.

§ 20. 1. Rodzice, których dzieci przebywają w rodzinie zastępczej, ponoszą odpłatność, ustaloną w decyzji przez starostę właściwego dla miejsca zamieszkania rodziny zastępczej, do wysokości miesięcznej pomocy pieniężnej otrzymywanej na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej.

2. Od ponoszenia odpłatności, o której mowa w ust. 1, są zwolnieni rodzice uiszczający, na mocy orzeczenia sądu, alimenty na dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej.

3. Jeżeli jedno z rodziców płaci alimenty na dziecko przebywające w rodzinie zastępczej lub nie żyje, a dziecko otrzymuje z tego tytułu rentę rodzinną, to drugie z rodziców ponosi odpłatność równą różnicy między wysokością alimentów lub renty a wysokością otrzymywanej miesięcznej pomocy pieniężnej.

4. Jeżeli jedno z rodziców nie żyje, a dziecko nie otrzymuje z tego tytułu renty rodzinnej, to drugie z rodziców ponosi odpłatność równą połowie wysokości otrzymywanej miesięcznej pomocy pieniężnej.

5. W szczególnie uzasadnionych przypadkach starosta może okresowo zwolnić rodziców, na ich wniosek, całkowicie lub częściowo z odpłatności.

§ 21. Opłaty, o których mowa w § 20, są wnoszone do kasy powiatu lub na rachunek bankowy powiatu, wskazane w decyzji, o której mowa w § 20 ust. 1.

§ 22. Odpłatność rodziców za umieszczenie dzieci w rodzinach zastępczych na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. Nr 35, poz. 228, z 1992 r. Nr 24, poz. 101, z 1995 r. Nr 89, poz. 443 i z 1998 r. Nr 106, poz. 668) regulują odrębne przepisy.

§ 23. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1999 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Buzek*